

Zakotvení povinného schválení nákupu a registrace motorového vozidla

Celá problematika povinnosti schválení nákupu a registrace motorového vozidla pro nezletilé handicapované dítě, na které byl poskytnut příspěvek na zakoupení zvláštní pomůcky – osobní motorové vozidlo, je zakotvena v zákoně následujícím způsobem.

Dle zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, který je základním právním předpisem v ČR, s nímž nesmějí být žádné další zákony v rozporu, je zákonem stanovena povinnost vyžádat si souhlas soudu s každým, nikoliv běžným právním jednáním rodičů ve věci majetku jejich nezletilého dítěte. Konkrétně se jedná o § 898 občanského zákoníku. Zde se doslova říká „k právnímu jednání, které se týká existujícího i budoucího jmění dítěte nebo jednotlivé součásti tohoto jmění, potřebují rodiče souhlas soudu, ledaže se jedná o běžné záležitosti, nebo o záležitosti sice výjimečné, ale týkající se zanedbatelné majetkové hodnoty“.

Na toto ustanovení navazuje judikát Nejvyššího soudu ČR čj.: 33C do 2912/2008 ve kterém je nabytí, či převod motorového vozidla nezletilým výslovně zmíněno jako právní úkon přesahující rámec běžné záležitosti při nakládání s majetkem nezletilého dítěte, který za něj učinil zákonný zástupce. Z uvedené dikce zákona ve spojení

se zmíněným judikátem tedy vyplývá, že pokud rodiče kupují automobil pro nezletilé dítě, které má být jeho vlastníkem, musí si ze zákona vyžádat souhlas soudu s tímto právním jednáním. Mělo by se tak stát samozřejmě již před prvním krokem, který bude směřovat k tomuto nákupu. V případě, že je vozidlo nakupováno za pomoci příspěvku na pořízení zvláštní pomůcky ve smyslu § 9 a 10, zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, měl by být návrh na souhlas soudu s nákupem podán již před samotnou žádostí o příspěvek, která je v tomto případě prvním krokem.

Po vydání souhlasu s nákupem vozidla příslušným soudem by tedy rodiče nezletilého handicapovaného dítěte teprve měli podat žádost o příspěvek. V případě, že bude takto rodiči vždy postupováno a návrh soudu bude obsahovat i žádost o souhlas soudu s žádostí finančnímu úřadu o vrácení DPH a se zápisem vozidla do registru vozidel, nebudou mít rodiče v celém procesu, včetně registrace vozidla žádný problém. V návaznosti na zmíněné ustanovení občanského zákoníku je dalším předpisem, který směřuje k vlastnictví vozidla nezletilým dítětem samotný zákon č. 329/2011 Sb., kde se v jeho § 9 odst. 2 říká: „Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na pořízení motorového vozidla nebo speciálního zádržního systému má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo

hlubokomentální retardaci charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevyklučuje přiznání tohoto příspěvku". Z dikce tohoto odstavce jasně vyplývá, že nárok na příspěvek má samotná osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí atd. V případě, že takto handicapovanou osobou je nezletilé dítě je to jeho nárok, nikoli nárok jeho právních zástupců, tj. v tomto případě rodičů. Rodiče jsou v tomto případě tzv. „v kolizi“ a tudíž nemohou bez souhlasu soudu požádat o příspěvek na zakoupení zvláštní pomůcky – motorového vozidla. Protože případný příspěvek obdrží, po rozhodnutí úřadu práce, přímo nezletilé dítě (nikoliv rodiče) stává se finanční částka jeho vlastnictvím. A vzhledem k tomu, že se jedná o částku až ve výši 200 000 Kč, nejedná se o běžnou záležitost, jak jí má na mysli výše zmíněné ustanovení občanského zákoníku, která by byla v kompetenci rodičů bez schválení soudu.

Na tento příspěvek pak navazuje zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, kde je v § 85 zakotven nárok osoby se zdravotním postižením na vrácení zaplacené daně u motorového vozidla této osobě dodaného. V § 85 odstavci 2 se pak říká „pro účely tohoto ustanovení se osobou se zdravotním postižením rozumí fyzická osoba, které byl rozhodnutím příslušného úřadu přiznán příspěvek na jí dodané motorové vozidlo“. Z dikce těchto ustanovení je jasné, že nárok na vrácení DPH má pouze osoba se zdravotním postižením u motorového vozidla, které je této osobě dodáno. Nárok tedy nevzniká rodičům nezletilého handicapovaného dítěte, nýbrž přímo dítěti samotnému. Protože se zde může jednat o vrácení DPH až ve výši 100 000 Kč, jedná se opět v případě žádosti o vrácení o jednání nikoli běžné, jak ho má na mysli občanský zákoník ve spojení se zmíněným judikátem.

V součtu těchto dvou částek, tj. příspěvku na zakoupení vozidla až ve výši 200 000 Kč + vrácení DPH až ve výši 100 000 Kč, tedy celkově

v částce až 300 000 Kč, která je vlastnictvím nezletilého dítěte, se nemůže jednat o běžné právní jednání. Jde o nabytí majetku nezletilým dítětem až ve výši 300 000 Kč a tudíž soud s ním musí vyslovit souhlas. Proto, aby mohlo být DPH nezletilému dítěti vráceno, musí faktura nebo případná kupní smlouva na zakoupené vozidlo znít přímo na něj, eventuálně nesmí znít na rodiče nezlet. dítěte. V případě, že by faktura byla vystavena na rodiče dítěte, kteří nejsou osobou se zdravotním postižením, ze zákona nemá Finanční úřad možnost DPH vrátit, neboť není zřejmé, že bylo vozidlo zakoupeno z přiznaného příspěvku. V případě následné registrace vozidla ve smyslu zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., se říká, že tento úkon činí osoba, která hodlá na území ČR provozovat motorové vozidlo, ale v případě, že žádost podává provozovatel vozidla, musí k žádosti přiložit i souhlas vlastníka vozidla. Protože dle výše uvedených skutečností je vlastníkem vozidla samo nezletilé handicapované dítě, musí s registrací, jako vlastníkem, souhlasit. Nezletilé dítě však nemá právní způsobilost k tomuto jednání a proto jeho souhlas musí nahradit souhlas soudu (rodiče tak učinit nemohou, navíc jsou zpravidla zapsáni jako „provozovatel“ vozidla).

Nelze vůbec předpokládat, že by úřad práce po poskytnutí 200 000 Kč příspěvku souhlasil s vlastnictvím vozidla jinou osobou, než které byl příspěvek poskytnut. Je sice pravděpodobné, že k nákupu vozidla bude nutné doplatit jeho cenu ještě z dalších rodinných finančních prostředků, ale to na vlastnictví vozidla nezletilou osobou nic nezmění. Naopak zákon č. 329/2011 Sb., ve svém § 12 odst. 1 písm. c) výslovně zakazuje osobě, které byl přiznán příspěvek na zakoupení vozidla

v období před uplynutím 120 kalendářních měsíců (tedy 10 let) pozbyl vlastnictví k vozidlu. Zde se doslova říká: „v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 120 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla pozbyla vlastnické právo ke zvláštní pomůcce“. Toto ustanovení tedy výslovně zmiňuje skutečnost, že osoba, které byl přiznán příspěvek, je vlastníkem vozidla. Ve spojení všech výše uvedených zákonných ustanovení je jasně zakotveno, že vozidlo je zakoupeno přímo do vlastnictví nezletilého dítěte a s každým právním jednáním, které s tímto nákupem a registrací souvisí, tedy musí, podle občanského zákoníku, povinně vyslovit soud svůj souhlas.

Návrh na registraci vozidla sice může podat jeden z Vás (rodičů), jako provozovatel vozidla, ale vlastník vozidla musí se zápisem vozidla souhlasit. Samotné vozidlo ovšem musí být zapsáno do registru vozidel přímo na dítě s postižením jako vlastníka motorového vozidla, na které obdrželo příspěvek a u kterého bylo požádáno o vrácení DPH. A to z důvodů, které jsou uvedeny výše. Nezletilé dítě se zápisem do registru souhlasit nemůže a za něj tak musí učinit soud.

Je bohužel smutnou skutečností, že úřady práce tento souhlas soudu, ještě před podáním žádosti o příspěvek, nevyžadují, a tudíž postupují v rozporu se zákonem, konkrétně s § 898 občanského zákoníku. Dostávají tak velké množství rodičů nezletilých handicapovaných dětí do velmi těžko řešitelné situace. Na jedné straně jim zákon ukládá povinnost vyžádat si dopředu souhlas soudu s právním jednáním, nikoliv běžným, týkajícím se majetku nezletilých dětí a na druhou stranu úřad práce vydá rozhodnutí na částku až 200 000 Kč, (což není běžné jednání) s klidným svědomím i bez souhlasu soudu. V takovémto případě je ovšem takovéto jednání, tj. jakýkoliv úkon v této věci od samého

počátku tzv. „nicotný“, což znamená od samého počátku neplatný. Vůbec mi není zřejmé, jak se k této věci v takovéto fázi postaví sám soud, protože platí, že nicotné jednání nelze „konvalidovat“, tzn. napravit, či zlegalizovat. V každém případě je ale nutné vyžádat si souhlas soudu se zápisem motorového vozidla do registru vozidel a tento návrh Vám doporučuji podat. S tímto návrhem by Vám měl umět zdarma pomoci každý sociální pracovník z odboru péče o mládež místního úřadu.

Ze zkušenosti rodičů nezletilých handicapovaných dětí z minulého období na NRZP ČR však víme, že registry v některých místech nepostupují zcela striktně podle zákona a nezletilé dítě do registru vozidel zapisují i bez souhlasu soudu. Takových registrů je však v současnosti již mizivé množství a to nejspíš v souvislosti s novelou zákona č. 56/2001 Sb., kdy registry začaly striktně dodržovat platné znění občanského zákoníku.

JUDr. Zdeněk Žižka – Zdroj: nrzp.cz

Nové průkazy OZP začne ÚP ČR vydávat od 1. 4. 2015

Držitelé průkazů mimořádných výhod a dočasných průkazů osob se zdravotním postižením (průkaz OZP), které byly vydány dle legislativy účinné do 31. 12. 2013, by si měli zajistit jejich výměnu za nový průkaz OZP v podobě plastové kartičky, a to v době od 1. 4. do 31. 12. 2015.

Kdo má nárok na vydání nového průkazu?

Držitelé platného průkazu mimořádných výhod mají nárok na průkaz OZP stejného typu (TP, ZTP, ZTP/P), což odpovídá závažnosti jejich zdravotního postižení. Nárok na průkaz OZP u těchto osob trvá po

dobu, po kterou měly přiznány mimořádné výhody. Pokud však klient nemůže doložit dobu platnosti přiznání mimořádných výhod, nárok na průkaz OZP trvá pouze po dobu platnosti průkazu mimořádných výhod. Zároveň také držitelé platného průkazu OZP vydaného podle předpisů účinných do 31. 12. 2013, mají podle zákona nárok na průkaz OZP. Nárok na takto vydaný průkaz OZP trvá po dobu, na kterou jim ÚP ČR přiznal nárok na předchozí průkaz.

Postup při prokazování nároku na průkaz OZP

Lidem, kteří pobírají příspěvek na mobilitu, zašle příslušná krajská pobočka ÚP ČR písemnou výzvu k prokázání nároku na průkaz OZP. Dopis bude obsahovat také informaci o tom, jak mohou prokázat tento nárok a co mají ještě doložit v rámci žádosti o vydání průkazu OZP. Výzvu dostanou klienti do vlastních rukou. Žadatelé musí vyplnit na příslušném kontaktním pracovišti ÚP ČR tiskopis s názvem „Žádost o přechod nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením“. O nový průkaz OZP musí lidé požádat nejpozději do 31. 12. 2015. V opačném případě jim na něj zanikne nárok. O přechodu nároku na průkaz OZP Úřad práce ČR správní řízení nevede, vydání průkazu pouze zaznamená do spisu dotyčného klienta.

Co je třeba vzít s sebou na ÚP ČR?

Při podání žádosti o přechod nároku na průkaz OZP je nutné, aby si klienti s sebou vždy vzali průkaz mimořádných výhod nebo dočasný

průkaz OZP – na výměnu mají nárok pouze držitelé platného průkazu, který má platnost delší než 1. 1. 2015. V případě, že má člověk průkaz mimořádných výhod, který mu ještě přiznal obecní úřad do konce roku 2011, doporučuje ÚP ČR vzít s sebou i rozhodnutí o přiznání mimořádných výhod. Dále je třeba doložit aktuální fotografii, která odpovídá formátu fotografie určené na občanský průkaz. Tuto fotografii mohou lidé přinést až dodatečně, při podání žádosti o přechod nároku na průkaz OZP není nezbytná. A v neposlední řadě, stejně jako při každých úředních jednáních, je potřeba prokázat totožnost občanským průkazem.

Pokud má krajská pobočka ÚP ČR pochybnosti o platnosti a pravosti dokladů, na základě kterých klient prokazuje nárok na průkaz OZP, zahájí správní řízení z moci úřední o přiznání průkazu OZP, což znamená, že proběhne nové posouzení zdravotního stavu osoby.

Volba symbolu osoby se zdravotním postižením

Od 1. 1. 2015 mají klienti také možnost sami si zvolit, zda si přejí na průkazu uvést symbol označení osoby s úplnou nebo praktickou hluchotou nebo osoby hluchoslepé anebo osoby úplně nebo prakticky nevidomé (piktogram znázorňující jedno z uvedených druhů postižení). Držitelé výše uvedených průkazů provedou tuto volbu při podání žádosti o přechod nároku na průkaz OZP.

zdroj: parlamentnilisty.cz